

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 34

Vzpomínání pana režiséra, texty paní spisovatelky a nesrozumitelné čínské znaky

V překvapivě malém počtu se sešli členové Klubu čtenářů Bohumila Hrabala na tradičním předvánočním setkání v sobotu 29. listopadu 2008 v Městské knihovně v Nymburce. Ti co se z jakýchkoliv důvodů nedostavili, mohou jen litovat.

Jako vždycky připravila děvčata z knihovny úžasné pohoštění včetně Postřižinského piva z nymburského pivovaru a starala se o hosty se vzornou pozorností a pohostinností.

Prvním hostem byl divadelní režisér Milan Schejbal, kterého přivedl a otázky v rozhovoru mu kladl Milan Čejka. Pan režisér zavzpomínal na první svůj divadelní kontakt s tvorbou Bohumila Hrabala, jímž byla divadelní adaptace Anebdivadla Pábitel s premiérou v roce 1982. „Tehdy jsme pana Hrabala navštívili, protože jsme od něho chtěli získat souhlas - autorská práva. Tenkrát ještě

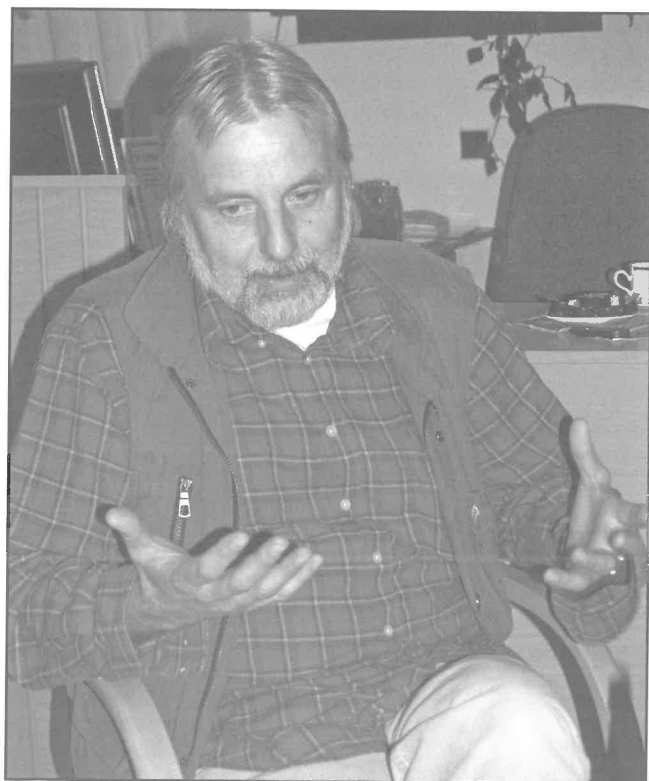
bydlel v Libni. Celou dobu jsme hovořili o všem možném, ale mluvili jsme spíš my, nežli on, on chtěl, abychom mu vyprávěli o tom, co děláme. Bylo to nádherné odpoledne, bezvadné setkání. Teprve když jsme se zvedali k odchodu, jsme si uvědomili, že vlastně ten jeho souhlas nemáme. Měli jsme na papíře napsané takové body, proč chceme ty jeho Pábitel dělat, jako že má poetické vidění světa... no zkrátka strašný kecy, a on ten papír vzal na napsal na něj: „Vy můžete dělat s povídkami co chcete! Hrabal.“ Pábitel měli obrovský úspěch a mají stále, protože Anebdivadlo je stále má na svém repertoáru (po dvouleté repríze přestali počítat).

Další vzpomínka patřila inscenaci Obsluhoval jsem anglického krále na scéně mosteckého divadla se čtyřiceti reprízami a Ostře sledované vlaky v divadle Pod Palmovkou (2006).

Dalším hostem byla paní Dagmar Veleková - Kuzníková, autorka knížky Pod dojmem chvil - vzpomínek na přátele v Kersku a mezi nimi i na Bohumila Hrabala. Přijela se svými přáteli Václavem a Vendulkou Caldovými a jejich dcerou Jitkou Drnkovou, kteří se s Hrabalem přátelili a o nichž v knížce rovněž píše. Bohužel se nemohli zdržet, měli odpoledne nějaké povinnosti a ještě si chtěli stihnout alespoň letmo prohlédnout Hrabalovo muzeum, takže se nedočkala přečtení tří kapitol z své knihy v podání Honzy Řehouňky.

Tomáš Mazal přinesl ukázat knížku Bohumila Hrabala Příliš hlučná samota v čínštině. „Není první, která v Číně vyšla a Číňani si Hrabala velmi oblíbili. Knížky mají tak obrovský úspěch, že se chystá vydání dalších. A v polovině prosince se přijedou překladaatelka a nakladatel seznámit s mistry, o nichž spisovatel píše, chtějí vidět Libeň, Kersko, Nymburk - v Nymburce knihovnu, muzeum, pivovar,“ informoval Tomáš přítomné. Předčítání z knihy se nekonal, nějak to nikomu nešlo se do malovaných znaků začíst.

Závěrem programu příjemného setkání bylo promítnutí velmi zdařilého filmu z desátého Hrabalova Kerska.

Milan Schejbal

28. března 2009
Bohumil Hrabal - 95 let

Jedenácté Hrabalovo Kersko
23. května 2009

MĚSTO ÚSTÍ NAD ORLICÍ - MÍSTO PRVOTNÍHO IMPULSU ZROZENÍ HRABALOVA „NĚŽNÉHO BARBARA“

Zajímavé pojednání spisovatele Vladislava Merhauta, blízkého přítele Vladimíra Boudníka a Bohumila Hrabala, o ústecké Galerii pod radnicí. Jedná se o vzpomínky na dnes již legendární dvoudílnou výstavu grafik Vladimíra Boudníka v Ústí nad Orlicí, která se z dnešního pohledu jeví jako velmi důležitá pro dějiny českého výtvarného umění.

JSOU TO VŠE JEN NÁHODY?

„V řadě funkcí, které umění - jako nejzávažnější prostředek sebevyjádření člověka - plní, je mezi prvními jistě ta, která je determinuje vydávat svědectví o době, ve které vznikalo, přesněji řečeno, vypovídat o existenciální situaci člověka a světa, který jej obklopoval a který na něj působil, vyjádřit vlastní řečí specifickým duchovní struktury toho či onoho momentu vývoje lidského myšlení.“

Těmito slovy v katalogu uváděl Zdeněk Felix výstavu „10 grafiků“, kterou v době od 8. 5. do 23. 5. 1965 uspořádal Jednotný závodní klub ROH - Klub přátel výtvarného umění v Ústí nad Orlicí. Sám ji tehdy připravil, plakáti a pozvánku navrhl Antonín Tomalík.

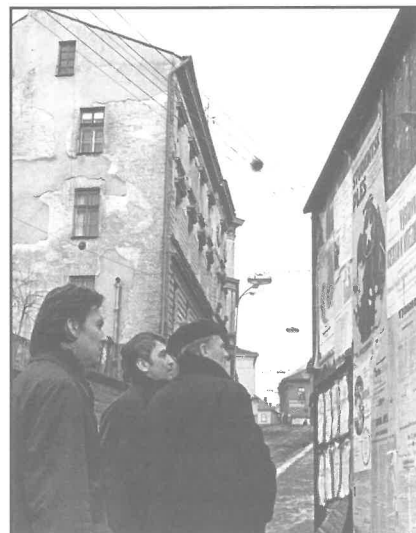
Byla to tehdy jedna z řady prvních výstav (zahájených pražskými ateliérovými Konfrontacemi v roce 1960, posvěcených Rychnovem 63 a dalšími navazujícími akcemi), kde nastupující nová generace mohla svobodně představit své dílo, tendenčně většinou značně odlišné od oficiálně preferovaného socialistického realismu. Vladimír Boudník, Jim Janiček, Čestmír Janošek, Alena Kučerová, Antonín Málek, Pavel Nešleha, Nadě Plíšková, Dana Puchmarová, Pravoslav Sovák, Aleš Veselý - samá tehdy ještě ne příliš známá jména. Každý zde byl zastoupen deseti grafickými listy.

Pro mne, tehdy ještě zdánlivě pasivního účastníka probíhajícího „osvěcenského“ hnutí byla důležitá pasáž katalogu, kde Z. Felix představuje roli mého přítele z nejdůvěrnějších: „...základní rysy se objevily

jíž v polovině padesátých let v dílech Jeana Dubuffeta, Alberta Burriho a několika španělských malířů v čele s Antoniem Tapiésem. Pozoruhodné je, že v této době, zcela nezávisle na těchto objevech, realizoval své strukturální grafiky Vladimír Boudník, jehož zastoupení na výstavě má proto nejen zvláštní, ale přímo určující význam. Iniciální dosah tvorby tohoto umělce se projevil již na sklonku minulého desetiletí, kdy jeho grafické listy, vytvářené technikou tisku z matic, pojednáváných škrábanci, vrypy, dekalkováním a rytím, zásahy pilníkem, hřebíky nebo jinými ostrými předměty, ovlivnily řadu mladých malířů a grafiků, z nichž se zformovalo jedno z nejzávažnějších center umělecké aktivity - skupina Konfrontace...“ (Trochu komické z dnešního pohledu je to, že Boudník, rozdávající tehdy své grafiky na setkání, nestačil kolekci pro tuto výstavu včas vytisknout a Felix si je tedy vypůjčil od Jiřího Koláře).

Nevím kolik dalších důležitých výstav tato malá ústecká „Galerie pod radnicí“ - jak léta šla - pro své přátele výtvarného umění uspořádala, nesledoval jsem to. Vynořila se mi znovu až když zase další chmury padly na naši zemi a představy svobodného života, projevu, jednání, začala tvrdě zahánět a potlačovat „normalizace“.

Země obsazena okupačními vojsky „sprátených armád“, Boudník po smrti... Dali jsme se s několika přáteli dohromady (výtvarníci Josef Hampl, Oldřich Hamera, Vladimírův „dvorní“ fotograf Ladislav Michálek, já jako „sekretář“) a vytvořili

Vladislav Merhaut, Antonín Hartmann a Bohumil Hrabal v ulicích Ústí nad Orlicí - 1973.

li naprosto volný otevřený Spolek přátel Vladimíra Boudníka, který si dal za úkol jeho odkaz dále rozvíjet. Za účinné pomoci PhDr. Antonína Hartmanna a „spisovatele v likvidaci“ Bohumila Hrabala jsme Vladimírovi uspořádali posmrtné výstavy v Ostrově nad Ohří (1969), Havlíčkově Brodě (1971) a připravovali další akce. Jako v období Konfrontací, opět se pod tlakem režimu lidé k sobě nějak přivinuli, najednou se při našich hospodských setkáních objevili bývalí spolužáci Boudníka ze SGŠ, i jiných přátel přibývalo, když přišli aktivní

První zleva Ladislav Michálek, čtvrtý zleva Jan Steklík při zahájení druhé výstavy Vladimíra Boudníka v Galerii pod radnicí - 1974.

Zleva doprava - Václav Mencl, Josef Hampl, Bohumil Hrabal, J. H. Kocman a Vladislav Merhaut v Galerii pod radnicí - 1973.

Zbyněk Jetleb a Vojta Hurta z Plzně a s nimi Pavel Imrich z Ústí nad Orlicí, objevila se další možnost.

První část tehdy dvojité výstavy z celoživotního díla Vladimíra Boudníka, mapující léta 1946 -1960, proběhla v Galerii pod radnicí od 3. do 25. března 1973 a v textu Antonína Hartmanna jejího nápaditého katalogu - plakátu od Jaromíra Pecháčka bylo uvedeno, že bude mít - jak bylo plánováno - své pokračování v květnu t. r. Ale doktor Hartmann byl tehdy zaneprázdněn, měl sám svých problémů dost, příprava druhé části se neustále oddalovala. Po několika varovných signálech Pavla Imricha, že dosavadní vedení JZK ROH - KPU pravděpodobně již brzy ztratí vládu nad svojí galerií, že komunistická inkvizice pohlcuje vše a náš projekt je ohrožen, jsem požádal doktora Bohumila Hrabala, zda bychom nemohli vše nějak uspíšit a improvizovaně výstavu zahájit. Pan spisovatel tehdy pracoval na textu „Deník psaný v noci“ pro sborník „Pocta Vladimíru Boudníkoví“, připravovaný naším SPVB k nedožitým padesátinám Mistra, tak vedle toho „vystřihl“ ještě další svůj „Dopis účastníkům vernisáže“, který pak na zahájení oné druhé části výstavy sám přečetl. (A. Hartmann svůj text nakonec též dodal, takže i katalog byl vydán, Hrabalův text do něho zařazen a účastníkům rozeslán dodatečně).

Tato druhá část výstavy pozdějších grafik Vladimíra Boudníka z let 1961 - 1968 se konala od 26. 1. do 13. 2. 1974 a krátce poté bylo svobodné rozhodování o výstavním programu galerie nějak znemožněno. Čekali jsme dalších deset let (kromě výstav v zahraničí), nežli bylo možné Boudníkovu dílo opět vystavit.

Mám ale krásné vzpomínky na Ústí nad Orlicí při realizaci obou těchto výstav. (Zvláštní kapitola jsou mé návštěvy Jana Steklíka při jiných příležitostech). Pavel Imrich nás s Tondou Hartmannem provedl po „živých“ soukromých betlémech, nadchnul jsem se křížovou cestou směrem na Litomyšl, kam jsem zavedl Hrabala a „děda“ Mencla před zahájením druhé výstavy, když jsme courali městem. Ale bylo náledí, Hrabal tam sebou švihnul a moc se bouchnul do hlavy,

skoro mne proklel, kam ho to tahám. Pak to bylo dobré, na výstavu přijeli opět lidé až z Plzně, Brna, Ostravy, paráda. Jen následná plánovaná beseda se nějak nevydařila. Já měl připravený magnetofonový pásek se sestřihem Boudníkovy vyprávění, ale /ne/připravená místnost nějaké hospody (?) bez obsluhy odradila Hrabala k jakémukoliv dalšímu vystoupení. Byla tam navíc

zima, takže okamžitě prchnul jinam a naše skupina se rozpadala. Ale ve večerním vlaku do Prahy pak Hrabal - Mencl - Pavel Svoboda - Hamera - Hampl a další účastníci se tehdy pobavili, byla v něm až neskutečná legrace... Škoda že to vše již nelze opakovat či reprodukovat.

V době vzniku uvedených textů mi pan Hrabal sdělil: „Já jsem si teď při tom psaní vzpomněl na tolik věcí, mně se vybavilo takové množství zážitků s Vladimírem, že to musím napsat!“ - A tak vzniknul „Něžný barbar“, soubor „pedagogických textů“, který dovršil legendu o Vladimírovi. První jeho verze a strojopisné samizdatové vydání A4 bylo svázáno dohromady právě s textem a reprodukcemi katalogu té druhé (vlastně již třetí) Boudníkovy výstavy v Galerii pod radnicí v Ústí nad Orlicí.

Uběhlo dalších třicet let, v roce 2004 se konečně podařilo sestavit solidní vyčerpávající monografii Vladimíra Boudníka. Její vydání bylo provázeno putovní výstavou, nazvanou „Mezi avantgardou a undergroundem“, představující průřez Boudníkovy grafického díla, s poukazy na další jeho činnost. Premiéra se konala v Konírně pražského hradu a slavnostního zahájení se zúčastnil prezident Václav Klaus a ministr kultury Pavel Dostál.

Již při první následné „komentované prohlídce“ se mi přihlásil sympatický mladík a šokoval mne otázkou, zda je možné přihlásit se do Spolku přátel Vladimíra Boudníka a cestou v tramvaji mi v deskách ukazoval své zajímavé grafické listy. Jméno jsem si zprvu nepamatoval, ale přišel i podruhé, začali jsme spolu „kamarádit“ (přistoupí-li na tento termín) a občas se setkali na pívku i při „vznešenějších“ (?) příležitostech. Dodělal mne, když mi na podzim loňského roku poslal pozvánku, že Klub přátel umění Ústí nad Orlicí mne srdečně zve na výstavu do své „Galerie pod radnicí“ - „V toku času - hledání, záznamy, výkřiky“ - malba, kresba, grafika, pořádnou k nedožitým 115. narozeninám ústeckého rodáka akademického malíře Františka Šmilauera, kde autoři vystavených děl byli uvedeni František Šmilauer, Jiří Šmilauer, Tomáš Šmilauer, Tomáš Šmilauer ml.

Ten poslední byl samozřejmě on - reprezentant čtvrté malířské generace Šmilauerů. To se mi zdá fantastické. Jen mne mrzí, že jsem se nemohl zúčastnit. Z reprodukováného úvodního slova výstavy od PhDr. Ludmily Marešové - Kesselgruberové si však dovoluji citovat pasáž, v níž oslovuje momentální pokračovatele oslavence (doufejme že budou brzy další): „...A to jistě něco znamená. Protože osobně nevěřím na náhody, myslím si, že ve věci Vašich odchodů, ve směru Vašich životů v zásadě nemáte příliš na vybranou. Nesete požehnání i prokletí Vašeho rodu. Mohu si jen přát, ať Vaše obrazy jsou i nadále poctivými záznamy Vašich hledání, výkřiky Vašich náleží jak přicházejí v toku Vašeho času. Mají nám co říct a my jim rádi nasloucháme.“

Co dodat... Já na náhody věřím. Jejich navrstvením vzniká osud. Formy projevu se mění, ale je to pořád stejné. Když už se někdo do umění opravdu namočí, nemá na vybranou, platí stále stejné zákony. Jak napsal tehdy Zdeněk Felix - musí opět „vydávat svědectví o době... o existenci, situaci člověka, a světa...“

K tomu Ti Tomáši z rodu Šmilauerů, původem z Ústí nad Orlicí nejmladšímu, pomáhej Bůh a všichni Svati! Toto ti přátelsky přeje Vladislav Merhaut.

O autorovi článku

Vladislav Merhaut (nar. 1938) patří k nejnějnějším přátelům Vladimíra Boudníka (1924 - 1968). Byl jedním z těch, kdo po umělcově tragickém konci organizoval výstavy jeho grafického díla a kdo mu pomáhal získat dnes již světový věhlas. Od šedesátých let se Merhaut také věnoval archivování a katalogizování Boudníkovy tvorby i literatury o něm. Měl rovněž značný podíl na realizaci samizdatových publikací, jež během sedmdesátých let vydával Spolek přátel Vladimíra Boudníka, který vznikl spontánně

z lásky k „Mistrovi“ a nikdy nebyl úředně zaregistrován.

Deníkové záznamy Vladislava Merhauta o Boudníkovi z let 1960 až 1968 vyšly knižně v nakladatelství Revolver Revue pod názvem „Zápisky o Vladimíru Boudníkovi“. Právě letos, kdy tomu je čtyřicet let od umělcovy předčasné smrti, dokončil práci na textu „Jak prožil svůj krátký ale plodný život Vladimír Boudník“. V této knize, která čeká na své vydání, se budou moci čtenáři mimo jiné dočíst o Boudníkově práci ve fabrice a jeho vztahu k lidem mu blízkým, ať už to byli továrenští dělníci či výtvarníci, kritici, kunsthistorici, sběratelé uměleckých děl či psychiatři.

Velice cenné a nejen pro Ústí nad Orlicí zajímavé materiály poskytl Ústeckým ozvěnám pražští výtvarníci Šmilauerové, Tomáš a Tomáš mladší, „přespolní Oušfáci“.

Za jejich ochotu mnohokrát děkuje Milan Richter

Fotografie byly zapůjčeny z archivu V. Merhauta.

Za poskytnutí textu a fotografií pro Nymburského pábitele děkujeme Milanovi Richterovi, členu Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, šéfredaktorovi a vydavateli Ústeckých ozvěn, v nichž byl tento materiál publikován v říjnu 2008.

Bohumil Hrabal: Dopis účastníkům vernisáže

Vy, kteří čtete tento text, vy všichni, kteří se díváte na Vladimírovy grafické listy, nemyslete jen a jen na výtvarné postupy, nezkoumejte, co Vladimír svou grafikou chtěl říci vzhledem k realitě, myslíte současně na jiskřivost a zázračnost skutečnosti, která tiká z vteřiny do vteřiny a tak až do věčnosti. Vy všichni myslíte na Vladimíra, který všude se cítil doma, myslíte na to, že jeho ateliér byl vždycky a právě tam, kde byl, myslíte na jeho dětské a současně vědecké oči, které se rozhlížejí pozorně po kulové ploše kolem sebe tak, že vždycky to zdánlivě bezcenné a nepatrné, to, čím lidé pohrdají, že tomu lze propůjčit odsouzeníhodnou vznešenost a monumentální krásu, byť ne na větší ploše, než je kapesník. Vy všichni, kteří se chcete stát výtvarnými umělci, vy nečekejte, až budete mít ateliér a budete v Praze, uvědomte si, že Vladimírovův ateliér byl tak malinký, že se tam vešli tři lidé, čtvrtý už musel stát na chodbě... a přesto v tom svém kamrlíčku na Žižkově Vladimír dosáhl svojí aktivní grafikou téže velikosti, které gestickou malbou docílil

Pollock a Mathieu. Vy, kteří jste pouhými diváky, vy všichni tak jako Vladimír snažte se poodhrnout kůži hmoty, usilujte se dostat do krásných sliznic živých i neživých tvarů, nebojte se a provádějte vivisekci nejen na sobě, ale na čemkoliv, protože jedině tak až do konce života se budete bavit žasnutím nad poznáním, že hmota stvořila lidské oči jen proto, aby v nich shledala a poznala svojí miliardostěnnou krásu. Vy všichni, kteří se díváte na Vladimírovy grafické listy, vězte, že Vladimír byl vyučený soustružník, že miloval všechny výrazové prostředky této práce a materiály, do kterých a s kterými se tvoří užitečné předměty a součástky, že Vladimír byl právě dokonalým poznáním všeho toho, co obsahuje pojem soustružnická dílna, že všechno dovedl v jistý čas tvořivě uplatnit ve své grafice tak, že žádný grafik na světě nestvořil tak posuvné a krásné a líbezné artefakty jako on. Jeho aktivní grafika dovede nadchnout jak výtvarného estetika, tak dělníky od černého řemesla, jeho aktivní grafické listy odolávají nejnějnějším pozorováním ducha zrovna

tak jako detailnímu pozorování smyslu. Vy všichni, kteří se díváte na Vladimírovy grafiky, vězte, že i mne Vladimír děsival tím, že si okamžitě dovedl všimnout materiálů a událostí, kterých jsem si nevšiml já. Kdykoliv se s něčím podivuhodným setkal, vždycky se na jeho tváři objevil překvapený úsměv, a když jsem šel ve směru jeho očí, tčkal jsem... až jsem to uviděl! A vždycky to byly nějaké špony a piliny, převrácený vůz se ztuhlým asfaltem, prach pokrývající trámoví a pece na Poldině hutí, pták táhnoucí po diagonále stěblo na stavbu hnízda... A vůbec s Vladimírem se pořád kamarádila docela obyčejná zázračnost a zázraky. Když jsme vypili svoje piva a kráčeli cestou nad Vysočanami, usedli jsme a pod námi duněly vlaky a Vladimír pozoroval pod svým botama shrnutý hrubý písek, a jako ze Skylabu sledoval celá pohorí a celé velehořy, tiše hovořil o tom, co na zemi viděl, o krásách Alp a Pyrenejí, shrnul botkou písek a pokračoval ve výstupu na Andy a do Himálají, aniž opustil vysočanskou stráž. Když jsme se koupali na navigaci v Libni,

Vladimír často sedával na posledním schůdku, nechával si omývat vlhkami nohy a vykládal o tom, proč by jezdil po světě, když zrovna teď v Libni se plaví Černým mořem a Atlantským oceánem s nemenším požitkem než Rimbaud, který psal Opilý koráb, sedě stulený na dně říčního člunu. Vladimíra byste také nikdy nenašli ve slavných pivnicích U Tygra nebo U Dvou koček nebo U Pinkasů nebo U Schnellů. Kdykoliv jsem Vladimíra hledal, musel jsem kráčet po trasách hostinců, které jako by byly doplňkem Vladimírovy poetiky. Když nebyl U Zastávky ve Vysočanech, přešel jsem k Čížkům, když nebyl ani tam, hledal jsem jej U Kaštanu, když nebyl ani tady, tak svítila naděje, že bude vstoje pít desítku U Ruského dvora, když nebyl ani zde, skočil jsem do tramvaje a hledal jsem jej na Žižkově U Růžového keře, když mi řekli, že Vladimír tady už dva dny nebyl, určitě jsem jej našel v podvečer když ne U Babiček, tak sedícího U Malvažu, kde obsluhoval gramofon. Někdy sedával v Ludmilině ulici v Libni U Hausmanů nebo o ulici dál U Přemysla... a všechny ty hospody voněly rozlitém pivem a ubrusy byly plné debaklů, které vytvořila rozlité káva a alkoholické nápoje, a všechny ty hostince měly zdánlivě strašné pisoáry, ovšem s tak výtvarnými rezavými trubkami a s tak krásnými vodopády ztuhlého téru zdobeného kanárkově žlutými skvrnami po moči, že Vladimír častokrát tady stál, díval se do žlábků na sirky a vajgly zdobené desinfekčními kuličkami a citrony, že křičival, jak by to bylo krásné, kdyby dostal sílu a umění prohnat celou tu térovou stěnu satinýrkou a otisknout ji do grafického listu. Jednou jsme s Vladimírem vyšli z Modré hvězdy, a když jsme přešli na chodník, Vladimír ohromen ochroml. A já jsem zase viděl na jeho tváři ten překvapený radostný úsměv, a už jsem zase žárlil a trnul, že Vladimír něco vidí, kolem čeho jsem dávno chodil a nevyšiml si toho. A když jsem nabral sílu a šel po směru jeho očí, viděl jsem na konci jeho očí obrovská plechová písmena, která dávala dojetí ve formě slova KRÁSA. A já jsem hned věděl, že je to zbytek slávy českého filosofa Ladislava Klímy, který bydlel

Bohumil hrabal čte „Dopis účastníkům vernisáže“ při zahájení druhé části výstavy Vladimíra Boudníka v Galerii pod radnicí - 1974.

v tom hotelu Krása, a tak jsme se s Vladimírem dohodli, že mi půjčí montérky a že hned příštího dne sundáme ta písmena a zasadíme je do Rudého koutku ČKD, a když je tam nebudou chtít, že je dáme do Mánesa. A tak jsme šli nazatří a nevěřili svým očím. Když jsme se vyptávali v domě, řekli nám, že dopoledne sundali nádeníci domovní správy ta písmena a odvezli je do šrotu, protože ta KRÁSA ohrožovala pádem chodce... A zase, vy všichni, kteří se díváte na Vladimírovy grafiky, vězte, že Vladimír nebyl zklamán ani nenadával, ani neproklínal ty nádeníky, ale usmíval se celý večer a mlčel, byl dokonce blažený tím, že nádeníci nám udělali pointu k tak krásnému příběhu. A tak jsme chodili po těch hostincích a očekávali jsme další spiknutí a potměšilost, kterou nám provede skutečnost. A zase jsme stáli a vestoje jsme pili nádherná piva v automatu Svět a zase jsem užíval ve Vladimírově tváři ten úsměv, muselo na konci jeho očí být něco silného, protože Vladimír nevydržel ten nápor skutečnosti a klopil oči. Když se vzpamatoval, jako by nevěřil, zadíval se znovu přes moje ramena a tentokrát vydržel koketování s čímsi tam v pasáži vedoucí ke kinu Svět. Vladimír se vždycky díval na ty předměty a události, které patřily do jeho poetiky, zrovna tak, jako by se zamilovaně díval a byl opěvován očima krásné ženské. A já jsem se otočil a díval jsem se tam, kam se díval Vladimír, a viděl jsem, jak cikánečka špendlíkem ryje do barvou natřené stěny ze skla jakési klikyháky... A Vladimír přinesl dvě sklenice piva a vyšli jsme se sklenicemi do pasáže, a co jsme viděli, to s námi zatřásl. Vladimír, když upil, sklenice mu jektala o zuby, tak parádní byl ten gigantický obraz tisíci lidskýma rukama vyrytý do skleněné stěny zvenčí natřené bílou barvou, na které děti a milenci, návštěvníci kina, pod dojmem několika let penízem nebo nožem, špendlíkem nebo hranou rtěnky celou stěnu pokryli znaky a znameními, monogramy a vzkazy, většinou ale kaligraficky vykreslené jen tak, jako když v zamyšlení čáráte na okraj novin nebo školního sešitu... Vladimír rozpráhl ruce i s půllitrem a prohlásil, že seženeme peníze, koupíme tu skleněnou desku, to okno magacinu auto-

matu Svět, a odneseme tu krásu domů. A taky ano, když jsme sehnali tisíc korun a druhý den jsme přišli, Vladimír už z prahu pasáže vydal svůj vítězný smích: Chachachachááá! A když jsme došli k magacinu automatu Svět, natěrač v pokleku emailovou barvou pečlivě fládroval a zamazával poslední klikyháky a celá ta skleněná stěna byla bílá jako plátno našepsované a připravené jako tabula rasa, aby všechno začalo znovu. Vy všichni, kteří se podivujete Vladimírovým grafickým listům, vězte, že tyto malé příběhy se mohou stát i vám, myslím, že když jim propůjčíte osudovost podivuhodného setkání, že i vy začnete považovat svůj život za jedinečný, a tedy krásný. Jen s odvahou a po hlavě skočte do nenávratné přítomnosti, abyste okamžikem se ocitli v samém srdci věčnosti. Vzpomínám, jak jsme si vyjeli do Pikovic s Vladimírem, abychom navštívili jeho tetu. Avšak když jsme vystoupili z vlaku a viděli rozvodněnou kalnou Sázavu, netrvalo ani minutu a fascinováni, mlčky jsme se vysvlékli a jeden po druhém vklouzli do proudů pozdně jarní povodně, která nás unášela rychlostí závodníka cyklisty, kopce a cesty uháněly nazad a Vladimír zase byl nadšený a krásný, a když proudy jarní vody nás přehřměly zvýšenou rychlostí přes ta místa, kde za normálu je jez, Vladimír křičel: Chachachachááá...! A když nás řeka odnesla od našich šatů dál než kilometr, vynesla nás na tišíně... a proti proudu jsme kráčeli, abychom opakovali tu krasojízdu. Vladimír jen litoval, že bývalo by pro něj krásnější, kdyby... jak jsme se řítili přes jez - roztrhl si maličko stehno o nějaký hřeb, aby měl prožitek z toho, kterak Albert Burri první prořízl záměrně vystavené plátno. Pak dodal, že nemůže chtít všechno, že mu stačí alespoň prožitek, jaký má matiční deska, když ji prohání splavem satinýrky na druhou stranu. To byl ten krásný čas, kdy Vladimír dovedl vytvářet kompresi, která pak byla úměrná jeho expresi ve formě grafických listů. Ten čas jsme s Vladimírem jezdili do Nymburka na motocyklu. Musel jsem jet takovou rychlostí, jaké ten můj pérák byl schopen. Avšak Vladimír nejráději vyprávěl o tom, jak jsme je-li spolu na péráku lesní pěšinou polabskými

lesními dunami a dostali jsme smyk. Vzpomínám, jak Vladimír mne přeletěl a po hlavě se zasouval do křoviska, které jej nakonec pohltilo i s botama. Zděšen jsem obíhal křoví, a když jsem volal: Vladimíre, proboha, nestalo se vám něco?, našel jsem Vladimíra v písku s boulí na čele, ale říčícího smíchem a nadšením, že jsem mu přichystal krásnou neděli, že pod dojmem toho pádu do křoví udělá jen pro mne kolekci grafických listů.

Avšak nejkrásnější sérii monotypů, skoro pětáctičet velkých grafik, které tvoří poslední fázi Vladimírovy tvorby, udělal Vladimír pod dojmem jízdy motocyklem JAWA 500, který řídil soustružník Kotrč, se kterým Vladimír přijel za mnou do Nymburka, sedě v malinkém sajdkáru jako v sedací vaně. Pod dojmem jediné jízdy a zanedbatelné půjčky Vladimír jen pro pana Kotrče pracoval dva dny s podmínkou, že pan Kotrč mu koupí

barvy a bude mu nosit do džbánu osmačtyřicet hodin pivo. Pan Kotrč byl malinký, nemluvný, bázlivý, musel svést nejstrašlivější boj v manželství, aby si mohl pověsit z těch pětáctičeti skvostů... jen jeden... na zeď. Vy všichni, kteří se podivujete grafickým listům Vladimíra, vězte, že Vladimír, ač proletář, byl aristokrat, který svým životem vyzývá k následování ty, kteří si myslí, že život ještě stojí za to, aby byl plně žit.

V čínských znacích si moc nepočteme, ale v Číně má Hrabal úspěch

Ve dnech 15. - 20. prosince 2008 navštívili představitelé významného čínského nakladatelství CHINA YOUTH PUBLISHING GROUP z Pekingu Prahu a Nymburk.

Důvodem návštěvy bylo především poznat lokality a místa, kde žil a působil slavný český spisovatel Bohumil Hrabal. A není se čemu divit - vždyť právě toto nakladatelství (s roční produkcí 1 000 titulů knih a 20 druhů časopisů orientovaných na mládež) v uplynulých letech postupně vydalo osm titulů Bohumila Hrabala (mimo jiné Postřižiny, Městečko, kde se zastavil čas atd.) a ve vydávání Hrabala dále pokračuje. V současné době se připravuje k vydání i monografie Tomáše Mazala Spisovatel Bohumil Hrabal.

Je zajímavé a potěšující, s jakým úspěchem je dílo Bohumila Hrabala přijímáno čínským čtenářem, jaký kladný ohlas vyvolává u tamních recenzentů. Kromě Hrabala nakladatelství vydalo i Jaroslava Seiferta (Všechny krásy světa) a projevilo zájem

i o další současné české autory. Ostatně i to bylo předmětem jednání na Ministerstvu kultury ČR, kde ředitel Zhang Jin Gang a jeho doprovod (redaktorka Lin Yue, ředitel zahraničních práv Yi Xiaogiang a spisovatel Long Dong) se dohodli na vzájemné dlouhodobé spolupráci. Představitelé nakladatelství rovněž přijala i paní Huo Yuzhen, velvyslankyně ČLR v Praze, což jen potvrzuje význam této návštěvy.

V Nymburském pivovaru hosty přijal ředitel ing. Pavel Benák, následná prohlídka pivovaru s ochutnávkou piva byla vskutku pro nakladatele prvotřídním zážitkem. Také nezapomenutelný dojem Číňanům přinesla návštěva Muzea Bohumila Hrabala, hrob rodiny Hrabalových v Hradištku i oběd v restauraci U pramene v Kersku. „Ach jak jíst ty české knedlíky...“

Návštěva neodmyslitelně pražské libeňské lokality - ulice Na Hrázi, objekt budovy s bývalou kavárnou, kinem i automatem Svět, divadlo S. K. Neumanna (nyní Pod

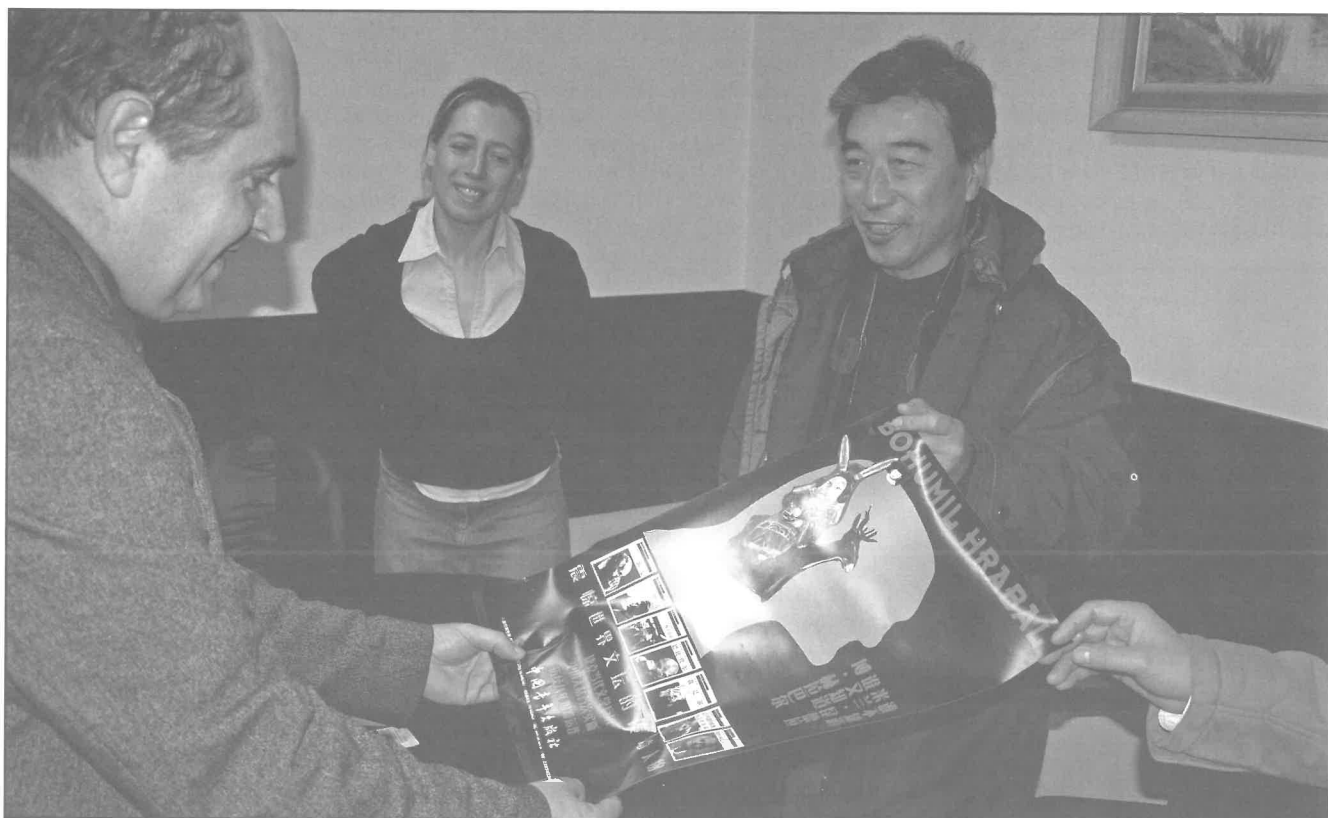
Palmovkou), libeňská synagoga i romantická místa podél Rokytky, jen dotvářela dojem z atmosféry míst, kde Bohumil Hrabal žil.

V Činoherním klubu režisér Ivo Krobot předvedl způsob dramatizace Hrabalových textů a na videokázkách i scénářích objasnil úspěch četných divadelních realizací v tuzemsku i zahraničí.

Po týdnu tak představitelé CHINA YOUTH PUBLISHING GROUP odlétali z Prahy s novými možnostmi vydávání díla Bohumila Hrabala i konkrétní představou o jeho životě. Se vzpomínkami na genia loci míst, která zde navštívili. Jak říká kamarád Pepča Stejskal z australského Sydney: „My, co jsme za života poznali Hrabala, jsme jako uštknuti hadem. A teď ten krásný jed v sobě dál roznášíme po světě.“ Ano, po návratu nakladatelů z Prahy do Pekingu mi přišel e-mail: „Bylo to nezapomenutelné, Bohumil Hrabal nás doslova očaroval jako malý věčně se usmívající čínský bůžek.“

No není to pěkné?

/ma/

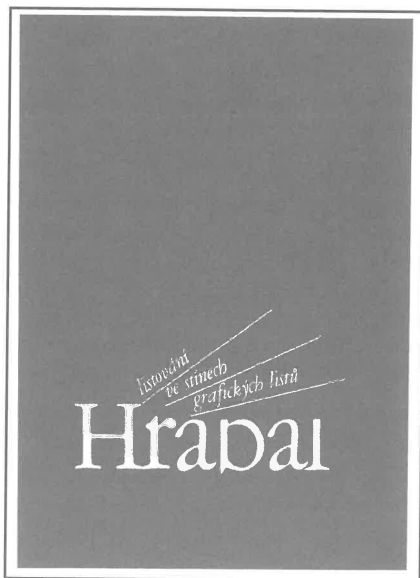
Bohumil Hrabal a Spolek českých bibliofilů

Spolek českých bibliofilů oslavil v loňském roce sté výročí od svého založení.

U příležitosti tohoto výročí stojí zato připomenout, že právě Spolek českých bibliofilů byl prvním, kdo oficiálně vydal Hrabalovy texty. Bylo to v roce 1956. Svazček s dvěma povídkami s názvem *Hovory lidí* vyšel v nákladu 250 výtisků jako příloha Zpráv č. 5/1956. V typografii Josefa Hrachoviny a s dvěma kresbami Kamila Lhotáka ho vytiskly ofsetem Pražské tiskárny.

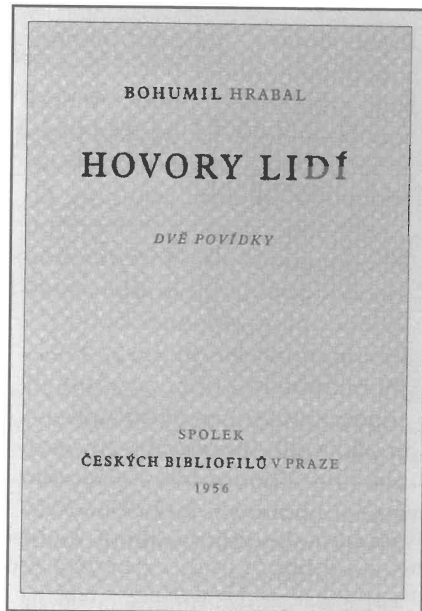
Ve druhém svazečku edice Pupilla z roku 1980 vyšel Hrabalův text *Co jsem ještě neřekl*, a sice k 75. výročí autorova narození. Jde o verše z dříve nepublikované sbírky *Ztracená ulička* (měla vyjít v roce 1948, ale při znárodnování nymburské tiskárny Hrádek byla její sazba připravená k tisku rozmetána). Dvěma původními perokresbami ilustroval Adolf Born. Vytiskeno knihtiskem z písma ciceró Public kurzíva v nákladu 200 číslovaných výtisků na ručním velkoslosinském papíru.

Následovala v roce 1983 opět příloha Zpráv SČB (3/1983) k 75. výročí spolku - Bohumil Hrabal: *Listování ve stínech grafických listů*. Text k vydání připravil Martin Svatoš, obálku navrhl a typograficky upravil Martin Dyrnyk, sazbu písmem garamond Public vytiskly za odborné asistence Antonína Baráně Tiskařské závody, n. p., provoz 68, Benešov u Prahy. Vložen byl grafický

list - suchá jehla - Jiřího Anderleho. Náklad 800 výtisků.

K *Hovorům lidí* se SČB vrátil v roce 1989. Opět byly použity dvě grafiky - serigrafie - Kamila Lhotáka. Doslov napsal Právoslav Kneidl. Graficky upravil Jan Kneidl.

Vydaly společně Památník národního písemnictví a Spolek českých bibliofilů v nákladu 1 000 ks. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 31, Gottwaldov.

V roce 1988 udělil Spolek českých bibliofilů na své valné hromadě Bohumilu Hrabalovi čestné členství. U této příležitosti autor přečetl tehdy nový text *Krásná Poldi*, zavzpomínal a podepisoval přítomným v Památníku národního písemnictví knihy.

K Mistrovým pětasedmdesátinám uspořádal Spolek českých bibliofilů 12. května 1989 setkání a besedu s autorem a jeho přáteli (záznam z besedy jsme přetiskli v Nymburském pábiteli č. 31).

Nejnovejším nakladatelským počinem Spolku českých bibliofilů se vztahem k Hrabalovi je poslední - 31. svazek edice Pupilla, vydaný k valné hromadě SČB 2009. Jsou to básně Břetislava Ditrycha s názvem *Jen tak*, s kresbami Karla Demela. Mottem drobné sbírečky je citát Bohumila Hrabala: „Svět je jen to, co o něm vím“ a jedna z básní je velkému pábiteli věnována:

Smrt Bohumila Hrabala

*Možná by rád
opravdu
vzlétl s holoubky*

ale jistě je

*že si to v nejposlednější
chvilí rozmyslel
a rozhodl se
s konečnou platností
snést k zemi*

*a uvěřitelně
se stalo skutkem*

Wikicitáty

Na internetových stránkách Wikicitáty (cílem projektu je shromažďovat citáty a přísloví v různých jazycích, česká verze vznikla 21. srpna. 2004 a nyní má 1 321 článků), naleznete i jednu stránku věnovanou citátům Bohumila Hrabala. Je to výběr vskutku reprezentativní. Ještě mi tam chybělo: Nekupte to...

- Buďte na lidi hodní, nebo vám nepůjdou na pohřeb.

- Děti když jsou malé, jsou svatý, i když stojí za hovno.

- Do blankytně modrounkého celofánu humoru lze zabalit ztrápené a krvavé součástky denních starostí.

- Jak je ten svět pořád hezčí a hezčí. Ne že by byl, ale já ho pořád tak vidím.

- Kdysi jsem se domníval, že za rozbřesku jarních jiter ptáci vítají zpěvem příchod slunce a světa. Dneska vím, že těch několik jitrních minut křičí hrůzou ze světa.

- Naivní malíři jsou dospělé děti, které najednou vzaly tužku nebo štětec a tím prvním pohybem ruky na čistou plochu zjistily, že obrazy jsou nejen jejich dětským hřištěm, ale i obranou proti nudě, hojivou krásou, prostou jak léčivé byliny.

- Obsah knihy je ten, který tam je. (na dotaz novináře)

- Pohlavní styk s manželkou po pětiletém manželství by měl být prohlášen za krvesmilstvo a trestán žalářem.

- Pravej mužskej je vždycky drobet přivožralej, trošku je nastydlej a kapánek smrdí močůvkou.

- Účinná láska k bližnímu, to není kotrmelec se slečnou na kanapi, ale tomu, kdo zrovna potřebuje, hned pomoci.

- Ženské plné koleno je druhé jméno Duča svatého.

- Život je věrnost třeskatým krásám, někdy i za cenu vlastního života.

- Jsou skvrny které nelze vyčistit bez porušení podstaty látky.

- jarda -

Chybějí nám čtyři svazky

Literární kabinet Bohumila Hrabala v Městské knihovně v Nymburce je otevřený každému badateli, který má zájem o osobnost a dílo Bohumila Hrabala. Nabízí jak různá vydání knih Bohumila Hrabala, tak knihy o slavném spisovateli, ale vede i výstřižkovou službu z časopisů a denního tisku.

Samozřejmě není možné nabídnout úplně celé spektrum hrabalovské literatury. Snažíme se ale knižní fond kabinetu rozšiřovat. Především jsou do něj zařazovány nově vydané

knihy, ale i dřívější vydání - podaří-li se je koupit, či je knihovně někdo nabídne darem.

A právě z tohoto důvodu se obrácíme na členy Klubu čtenářů B. H. V Sebraných spisech Bohumila Hrabala (Pražská imaginace) nám chybějí čtyři svazky: sv. č. 4 - Pábení, sv. č. 7 - Obsluhoval jsem anglického krále, sv. č. 12 - Kdo jsem, sv. č. 18 - Ze zápisníku zapsavatele. Pokud by se někomu poštěstilo tyto chybějící svazky někde v antikvariátu objevit, kupte je, prosím, pro zkompletování.

Hrabalovo Kersko...

Kdo by neznal Hrabalovy Slavnosti sněženek! Kulisy slavného filmu Jiřího Menzla z roku 1983 s plejádou nejlepších českých herců také poznáte na první pohled – to je přece Kersko!

Filmová hájenka zde skutečně stojí a nabízí postřížinské pivo, divočáka se zelím i se šípkovou omáčkou. Pro ty, kteří neholdují zlatému moku, pramen v lese přírodní minerálka Josefský pramen, zvaný Kerka. Oblíbeným rekreačním areálem návštěvníky provede Stezka Bohumila Hrabala. Uvidíte nejen chatu, kde slavný spisovatel pobýval, ale i tajemný kámen, považovaný za menhir z doby keltského osídlení.
www.polabi.com

... a Hrabalův pivovárek v Nymburku

Snad proto, že Bohumil Hrabal dospíval v rodině správce pivovaru v Nymburku, měl rád pivo a větil do svého díla české hospody jako místo pro setkávání a sdílení životních příběhů. Jeho autobiografická kniha Postřížiny přinesla i novou obchodní značku nymburskému pivu.

Postřížinský pivovar si dosud zachoval kouzlo zaslých časů, důvěrně známé čtenářům průz oblíbeného spisovatele. Seznamte se se všemi těmi zajímavými postupy, jak se vaří pivo, a nahlédněte do prostor, kde zraje výtečný ležák. A samozřejmě také ochutnejte

nebo si odvezte některý z mnoha zdejších druhů světlých, tmavých a speciálních piv. Exkurze s odborným výkladem je možná po předchozí objednávce.
www.postriziny.cz

Za zážitky a záhadami se jmenuje jeden ze sešitků edice turistických cílů ve Středočeském kraji s podtitulem Kraj, který nemůžete minout. A jedna dvostrana z této brožurky je věnována Hrabalovu Kersku a Hrabalovu pivovárku. Škoda jen, že se autoři nezminili o slavnosti Hrabalovo Kersko.

KDE SE CO ŠUSTLO

• V Šumperku se ve dnech 6. - 12. listopadu 2008 uskutečnil čtvrtý ročník literárního a filmového festivalu MĚSTO ČTE KNIHU 2008, letos věnovaného knize Bohumila Hrabala „Setkání“ - vydalo nakladatelství Pavel Ševčík - Veduta, Stíty (průzy z raného - pábitelského období Bohumila Hrabala, doprovozené fotografiemi Jindřicha Štreita).

Křest knihy, jehož hosty byli Jiří Menzel, František Řehák a Jindřich Štreit, proběhl při zahájení festivalu v šumperském divadle. Čtení z knihy probíhalo za účasti osobností kultury, společenského života, studentů, muzikantů každý den festivalu od 17 hodin.

V rámci festivalu proběhly projekce filmů Perličky na dně, Ostře sledované vlaky, Slavnosti sněženek, Obsluhoval jsem anglického krále, Něžný barbar, Příliš hlučná sa-

mota, Skřivánci na niti, krátké filmy FAMU Fádni odpoledne, Sběrné surovosti, Mořská panna a filmový týdeník z roku 1988 Pod dojmem chvil (archivní záběry a vzpomínky B. Hrabala).

Dále se uskutečnilo Poetické nocturno z poezie Bohumila Hrabala Ztracená ulička: koláž pro tři hlasy - četli Aleš Kauer, Alexandr Stankuš, Věra Venená, Happening - cesta vlakem a čtení v hospodě U Tygra - Fádni odpoledne... - četl Ivo Krobot, hrál Dixieland Loučná po 30 letech, Magická Praha, Chcete vidět zlatou Prahu?... - četl a hrál Vlastimil Třešňák, Diamantové očko, Legenda o Lamertzových jehlách... - četli Petr Komínek a Jolanta Balon, Podvodníci, Štědrovečerní, Hostina... - četli František Řehák, Jaroslava Vysloužilová, Petr Král. Národní muzeum fotografie a Vlastivědné muzeum v Šumperku uspořádaly v klášter-

ním kostele Zvěstování Panny Marie výstavu fotografií Ostře sledovaný Hrabal.

• „Právě jsem dostala z Finska překlad Hlučné samoty do finštiny - s mým doslovem. Takže Skandinávie se činí,“ mailovala nám 7. prosince 2008 PhDr. Miloslava Slavičková ze Švédska.

• Do Finska není „exportován“ jenom Hrabal, ale i Postřížinské pivo. V lednu letošního roku tam nymburský pivovar vypravil první kamiony. Kromě Finska se nymburský pivovar začíná etablovat i v Dánsku a Švédsku. Nymburské Postřížinské pivo mohou ochutnat konzumenti rovněž v Německu, Francii, Itálii, Rumunsku, Izraeli, USA, Austrálii. A nejen klasické - hořké, jakému dávají přednost pivaři čeští, ale i s příchutí citronu, ananasu, jahod, třešní nebo banánů, případně pivo s chutí karamelu. V loňském roce vyexportovali nymburští pivovarníci téměř dvacet tisíc hektolitrů piva.

Dva snímky z předvánočního setkání Klubu čtenářů B. H. v nymburské knihovně.

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábitel č. 34, březen 2009. Registrace: MK ČR E 1088777. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všeclapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz a Kateřina Kvízová, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, www.kviz.cz, e-mail: kviz@nymburk.cz. Tisk: Tiskárna Marie Blechová, Potoční ul., 288 02 Nymburk, tel.: 325 513 025. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 200 ks.